

10
ROČNÍK 17

23. listopadu 2007

V ČÍSLE:

Studenti PdF UP v Parlamentu ČR • Zeptali jsme se za vás aneb S jakou zkušeností a vizí nastoupila do funkce nová kvestorka UP Ing. H. Kotlebová • Téma: reforma vysokého školství • Diskuse, názory, ohlasy

Slaví-li se zlatá svatba, proč ne také zlatá promoce? Skvělý nápad uplatnila Přírodovědecká fakulta UP, když si připomněla, že uběhlo padesát let od doby, kdy první studenti přírodních oborů absolvovali na olomoucké univerzitě svá studia. Právě oni se tak mohli znovu potkat 13. 11. 2007 při slavnostním aktu v sále Centaurus v Regionálním centru Olomouc.

(Více podrobností níže a na str. 4.)

-red-, foto -map- a -tj- ▶

Volba kandidáta na děkana Právnické fakulty UP byla odložena

■ Jen několik minut trvalo zasedání Akademického senátu PF, který se sešel 21. 11. k plánované volbě kandidáta na děkana Právnické fakulty UP. Jedenácti hlasy patnáctičlenného senátu bylo hned v úvodu přijato usnesení, navržené předsedkyní volební komise JUDr. V. Tomoszkovou, kterým se jednání o volbě odročí na neurčito. Senátoři tak reagovali na informaci o rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě, který odmítl žalobu Mgr. I. Benedy ve věci jeho jmenování děkanem PF UP. Soud posoudil akt jmenování děkanem jako správní rozhodnutí a věc bude postoupena MŠMT. Jak uvedla JUDr. V. Tomoszková, byla tato informace k dispozici teprve večer před připravenou volbou: *Konsensus je takový, že je třeba se neukvapovat v rozhodnutí a poradit se.* Akademický senát PF tak současně vyšel vstříc návrhu rektora UP, aby byla volba odložena do doby pravomocného rozhodnutí ministerstva.

Návrh usnesení nabídl také předseda AS PF JUDr. J. Sovinský, Ph.D. Podle jeho znění by měl být celý volební proces, vyhlášený na mimořádném zasedání AS PF 17. 9., zrušen od počátku. Schválením odročeného jednání o volbě však již senát k hlasování nepřistoupil a přes výzvy předsedy AS PF neproběhla ani diskuse k aktuální situaci.

Na konání nové volby se usnesli senátoři Právnické fakulty 17. 9. v reakci na rozhodnutí rektora UP nejmenovat děkanem Mgr. I. Benedu, který byl zvolen kandidátem na děkana 21. 6. Rektor UP svůj krok podrobně zdůvodnil (viz www.upol.cz/fileadmin/user_upload/Do_aktualit/Rozhodnuti_rektora-Mgr_Beneda.pdf) a požádal AS PF o nový návrh na děkana pro funkční období 2007–2011.

Své volební programy představili před týdnem tři uchazeči o nejvyšší akademickou funkci PF – prof. M. Hrušáková, CSc., doc. N. Šišková, Ph.D., a JUDr. P. Langer, Ph.D.; JUDr. L. Michna, Ph.D., oznámil 20. 11. členům AS PF rezignaci na svou kandidaturu.

Výkonem pravomoci děkana zůstává pověřen JUDr. M. Bartoň, Ph.D., dosavadní proděkan pro studijní a pedagogické záležitosti, neboť funkční období děkana JUDr. Mag. Iur. M. Malacký, Ph.D., skončilo 31. 10. 2007.

-mav-

Zopakovali si promoci: po padesáti letech

■ Slavnostní akt promoce si po padesáti letech připomnělo pětapadesát prvních absolventů přírodovědných oborů na Univerzitě Palackého, když z rukou rektora UP prof. L. Dvořáka převzali čestný diplom. Nechyběly taláry, slavnostní fanfáry ani závěrečná hymna Gaudeamus igitur. *Necítím žádnou nervozitu před slavnostním slibem zlatého absolventa. Jsem nadšená z toho, že si na nás na fakultě vzpomněli a ráda bych touto cestou poděkovala,* sdělila 13. 11. v Regionálním centru Olomouc univerzitnímu týdeníku RNDr. R. Novotná, absolventka oboru Fyzika–Chemie.

Akce, jež podle dostupných informací nemá v českých zemích obdoby, připomněla originálním způsobem půlstoletí, které uplynulo od významného okamžiku v dějinách vysokého školství v Olomouci. *Před padesáti lety ukončili studium první absolventi přírodovědných oborů. Při této příležitosti jsme si řekli, že když se oslavuje zlatá svatba, může se oslavit i ukončení studia,* komentoval událost děkan Přírodovědecké fakulty prof. J. Ševčík.

Samé pátrání po jednotlivých studentech pak připomínalo podle slov děkana PŘF UP téměř detektivní příběh. *K dispozici jsme měli pouze údaje o přijetí v době studia, datum, místo narození a informaci o studovaném oboru. Údaje o bydlišti jsme k dispozici neměli, protože osobní materiály absolventů zničila povodeň v roce 1997,* řekl prof. J. Ševčík a dodal, že oproti původním skeptickým odhadům – některé dokonce hovořily o maximální desetiprocentní šanci na úspěch – se podařilo nakonec najít kontakty všechny. *Ano, setkávám zde spoustu spolužáků. Např. profesor analytické chemie M. Kotouček, který později přednášel i ročníkům nynějšího děkana PŘF a který dodnes na Katedře analytické chemie této fakulty působí, je mým spolužákem,* dodala ve slavnostní, avšak uvolněné atmosféře RNDr. R. Novotná. V radostném výčtu jmen se však neubrnila postesku nad tím, že její nejlepší kamarádka z let studentských se této akci už zúčastnit nemohla.

Dokončení na str. 10

Myšlenka Evropy

■ Panelovou diskusi s PhDr. V. Špidlou, eurokomisařem a bývalým předsedou vlády ČR, a prof. J. Jařabem, emeritním rektorem UP a bývalým předsedou Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu PČR, si do Kaple Božího Těla UC UP přišlo vychutnat nemalý zájemců o kultivovaný dialog na téma „Myšlenka Evropy“. Podnětem k němu byla kniha „George Steiner a myšlenka Evropy“, vydaná v Olomouci v roce 2006 v rámci výzkumného záměru FF UP „Pluralita kultury a demokracie“. S přispěním dalších „panelistů“ – doc. P. Šaradina z Katedry

politologie a evropských studií FF UP, dr. J. Guziura z Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP a M. Štainera, předsedy správní rady Klubu Evropanů Olomouckého kraje – bylo možné seznámit se nejen s komentáři k eseji předního evropského humanisty G. Steinera, ale i s filozoficko-politickým kontextem současné politiky EU.

PhDr. V. Špidla vyzdvihl názor G. Steinera, že Evropa je nejen politickým, ale i kulturním celkem. Podle jeho slov je právě kultura hlavní charakteristikou Evropy, do
Dokončení na str. 2

Princip práce srdečního svalu v podání nejmladších studentů UP

■ Univerzita dětského věku uspořádala pro stovku svých studentů pozoruhodný pokus. V prostorách Moravského divadla Olomouc se hravě a přitom názorně seznámili nejmladší vysokoškolské studenty ČR se základním principem práce srdečního svalu. Každý z nich symbolizoval jednu srdeční buňku, někteří jedinci představovali pomyslnou srdeční předsíň, další pak svými těly formovali srdeční komoru. Celý sval v život uvedli stiskem rukou, jímž symbolizovali signály přicházející z řídicího centra srdce. *Libilo se mi, jak jsme se postupně pohybovali a ukazovali si, jak naše srdce vlastně pracuje. Mám radost, že jsem to pochopil,* řekl 14. 11. v prostorách Moravského divadla Olomouc devítiletý A. Izvek z olomoucké ZŠ Mozartova.

Atraktivní experiment na téma *Princip práce srdečního svalu* však nezůstane pouze v seznamu „přednášek“ Univerzity dětského věku. Ve zkušebně Moravského divadla se tímto uskutečnil zároveň jeden z tréninků na jarní pokus o zápis do Guinnessovy knihy rekordů. Olomoučtí přírodovědci totiž připravují na jaro jedinečnou zkoušku. Několik stovek dětí se pod širým nebem pokusí vlastními těly simulovat pohyb lidského srdce. Základem zhruba čtyřsetčlenné skupiny by měla být právě stovka posluchačů Univerzity dětského věku. *Ti na experiment už trénovali na naší přednášce. Další účastníky budeme hledat na základních a středních školách ve městě,* popsala organizátorka ojedinelého pokusu RNDr. I. Fellnerová z Katedry zoologie a antropologie PFF UP.

Univerzitu dětského věku organizuje PFF UP v rámci projektu *Medializace vědy (MedVěd)* k popularizaci přírodních věd.

-map-, -mg-, foto -mg-

Hudební večer v konviktu

■ V Kapli Božího Těla UC UP se 5. 11. konal „Hudební večer“, na kterém vystoupili jak studenti Katedry hudební výchovy PdF UP, tak i studenti Katedry hudební výchovy PdF MU v Brně. Tento společný koncert byl dalším krokem v začínající úzké spolupráci mezi oběma katedrami. Na programu zazněly skladby od A. Scarlattiho, F. Chopina, J. Brahmsa, L. Janáčka a dalších. Večer měl velice příjemnou atmosféru, neboť spousta studentů přišla podpořit své kolegy a byl jim nabídnut pestrý program. Úvodní zpěv vystřídal postupně klavír, klarinet a příčná flétna. Podobný koncert se vzápětí konal 7. 11. v Ernově sále na Staré radnici v Brně.

-red-, foto -tj-

Operace srdce v přímém přenosu

■ Tři operace srdce sledovali 14. 11. v přímém přenosu účastníci tradičního semináře *Kardiointervenční den*, který už po sedmé pořádal I. interní klinika FNO a LF UP v prostorách Regionálního centra Olomouc.

Zúčastnilo se jí na 250 lékařů a sester především z oboru kardiologie, kardiochirurgie a interního lékařství, kteří díky moderní přenosové technice byli nejen svědky operačních výkonů, ale mohli také současně komunikovat s operátory na sále ve FNO.

Účastníkům semináře bylo prezentováno zavedení stimulační elektrody pro zlepšení kvality trvalé stimulace pacientova srdce při poruchách rytmu a připraveny byly i dvě koronární angioplastiky – rozšíření srdečních tepen u pacientů s projevy akutní srdeční nedokrevnosti. Podle

slov MUDr. M. Richtera, člena organizačního týmu a lékaře I. interní kliniky FNO, se přenos uskutečňuje díky digitálnímu signálu a dvěma kamerám umístěným na sále, přičemž jedna je fixní, nastavená na snímání operačního pole, a druhou obsluhuje kameraman.

Tradiční setkání odborných lékařů především z Olomouckého, ale například i Zlínského kraje, bylo letos opět rozšířeno o samostatnou sesterskou sekci; přímý přenos sledovali na dvou velkoplošných projekčních plochách účastníci obou sekcí. *I zdravotní sestry se v posledních letech věnují velmi intenzivně postgraduálnímu vzdělávání a loňský zájem nás utvrdil v tom, že se chtějí v oboru posouvat dál,* dodal MUDr. M. Richter.

-eh-

Studenti Pedagogické fakulty UP v Parlamentu ČR

■ Ve dnech 7.–8. 11. realizovala Katedra společenských věd PdF UP exkurzi do Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR, která byla doplněna blokem přednášek „Český parlament a parlamentarismus“ uspořádaných pod záštitou Parlamentního institutu. Studenty rovněž přijal předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ing. M. Vlček, který se podrobněji zmínil o legislativních procesech spjatých s Poslaneckou sněmovnou PČR, přiblížil roli předsedy Poslanecké sněmovny v ústavním systému ČR a v závěru odpovídal na dotazy studentů.

Exkurze se u studentů oboru společenských věd těšila velkému ohlasu a byla hodnocena jako přínosná s tím, že v nově navázané spolupráci s Parlamentním institutem v oblasti vzdělávání bude Katedra společenských věd PdF UP pokračovat i v následujících letech.

Mgr. P. Krákora

Lotyšská velvyslankyně na UP

■ Univerzitu Palackého navštívila velvyslankyně Lotyšské republiky J. E. A. Daudze. S prorektorem UP J. Dürrem 12. 11. krátce hovořila o možné spolupráci v rámci devadesátého výročí vzniku republiky, které si Lotyšsko připomene v nadcházejícím roce.

Text a foto -map-

Český televizní trh na prahu digitalizace

■ Dne 6. 11. měli studenti UP příležitost zúčastnit se ve Freskovém sále na Katedře žurnalistiky přednášky Š. Woldeho, marketingového ředitele firmy ARBOMedia. Svůj výklad zahájil Š. Wolde slovy: *Dominantním stavem televize mezi současnými médii nahrává především dnešní doba, která je hodně orientovaná na zábavu. Z hlediska masové populace je přijímání informací a zábavy především pasivní.* V dalších částech přednášky se mluvilo o efektivitě a šíři působení televizních médií na společnost, o problematice reklamy a sledovanosti, o současném televizním trhu a charakteristice nejrozšířenějších televizních stanic, jakož i o jejich současném postavení na domácím televizním trhu. Hlavním bodem přednášky pak byla digitalizace současného televizního trhu. Studenti se zde dozvěděli o jednotlivých aspektech problematiky digitálního vysílání a legislativních, technologických, obsahových a investičních fenoménech digitalizace.

Byly zde předneseny klíčové problémy digitálního vysílání, jako například monopolizace trhu, extrémní síla jedné televize a vstup dalších silných televizí zaměřených výhradně na digitální vysílání. V tomto bloku byl rovněž nastíněn pravděpodobný vývoj situace současných domácích televizních stanic po přechodu na digitální vysílání. *V digitalizované podobě budou existovat pouze televize, které si na sebe budou moci vydělat,* uvedl Š. Wolde na závěr.

Přednáška byla součástí cyklu přednášek *Média Dnes – aktuální otázky médií*, který náleží k projektu „Inovace studijního programu žurnalistika s ohledem na aktuální stav informační společnosti, digitalizaci mediální sféry a rozvoj mediální gramotnosti“ Katedry žurnalistiky FF UP, spolufinancovaného Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

O. Kolařík, student Katedry žurnalistiky FF UP

Myšlenka...

níž byla vždy schopna zasahovat svými impulsy a propojovat ji svými jednotlivými prvky. *Velké osobnosti evropské kultury – El Greca či Picassa, Kafku či Kunderu – nelze zaškatulkovat do jednotlivých národních kultur. I ten nejčestější klenot české kultury, Pražský hrad, spoluvytvářeli jiní Evropané, Francouz Matyáš z Arrasu, Němci Parléř a Ried, Ital Pacassi, Slovinec Plečnik...* uvedl dr. V. Špidla a dodal: *Podle Steinera je Evropa vymezena tím, kde existuje evropská vysoká kultura. Souhlasím – a dodávám, že ji musíme rozvíjet, neboť největším bohatstvím Evropy je vzdělanost Evropanů. Dodávám, že je vymezena i tím, kde je prostor usilující o sociální soudržnost. Specifičtům Evropy je také v tom, že odmítá sociální darwinismus. Její sociální model, jakkoli se v jednotlivých členských zemích liší, je definován tím, že je inkluzivní, že nikdo nesmí být vyloučen.* Podle V. Špidly dosáhly evropské dějiny

Dokončení ze str. 1

eticky absolutní hranice v podobě holocaustu a impulsy pro současné vnímání Evropy, vyplývající z traumat druhé světové války, tvoří východiska pro pochopení nutnosti evropské integrace jako protiváhy k neblaze známým modelům koncentrace moci.

Tématu další diskuse se týkala otázek praktické aplikace těchto hlubších souvislostí v koncepční práci Evropské komise, problémů spojených s multilingvismem, koncepcí pro zachování existence menšin, postavení a budoucnosti střední třídy v Evropě i srovnání některých aspektů evropských a amerických vzdělávacích a vědeckých institucí.

Při této příležitosti obdržel PhDr. V. Špidla za svůj přínos myšlenky evropské integrace status čestného člena Klubu Evropanů Olomouckého kraje, který spolu s UP diskusi pořádal.

-red-, -tz-, foto na str. 1 z tiskové konference -tj-

VIII. bioetická konference: Eutanázie versus paliativní medicína

■ Když v roce 2000 uspořádala Moravsko-slezská křesťanská akademie (MSKA) I. bioetickou konferenci, zájem byl tak veliký, že se posluchači nevěšili do auly FF UP a organizátoři museli narychlo propojit obraz a zvuk do posluchárny další. Letošní již VIII. bioetická konference se konala ve Velkém sále arcibiskupského paláce a zájem o ni byl opět tak velký, že organizátoři museli odmítnout pozdní přihlášky, aby se nepřekročila kapacita Velkého sálu. Na konferenci, která se konala 10. 11., přišlo přes 200 účastníků, a co je zvlášť povzbuzující – zejména mladých lidí. Předseda olomoucké regionální pobočky MSKA PhDr. R. Zaoral, který konferenci zahájil, se tázal, zda je to proto, že konference byla poprvé akreditovaná ČLK a ČAS čtyřmi, resp. třemi kreditními body, nebo skutečným zájmem o žhavé téma bioetiky, jakým „Eutanázie versus paliativní medicína“ je? Ať tak či onak, přednášky představily nosné téma konference v celé komplexnosti, v rovině teoretické i praktické.

Tradičním spolupředátelem bioetických konferencí bývá Etická komise FNO a LF UP. Letošním spolupředátelem byla navíc ACHO – Hospic Na sv. Kopečku. Jestliže konference byla úspěšná, jak jsme mohli slyšet od mnoha účastníků, pak je to mj. také zásluhou posledně jmenovaného spolupředátele.

Celou konferenci moderovala zakladatelka hospicového hnutí u nás MUDr. M. Svatošová. Zmínila se o tom, že právě v těchto dnech byl otevřen jedenáctý hospic v České republice (v Ostravě) a že se zdárně rozvíjí aktivity Asociace poskytovatelů hospicové a paliativní péče.

Úvodní slovo pronesl olomoucký arcibiskup mons. J. Graubner. *Z myslí lidí se vytrácí smysl pro základní hodnoty, o oběti nechce nikdo ani slyšet, společnost žije na dluh, hodnotu nemá rodina (jak jednou zaznělo z úst bývalého ministra). Společnost chce mít pod kontrolou nejen příchod nových, ještě nenarozozných, ale také odchod těch, kteří jsou na sklonku svého života. Prožíváme generační válku,* uvedl olomoucký arcibiskup.

Zastánci eutanázie mnohdy říkají, že jejich odpůrci oponují tvrzeními, která jsou spíše postavena na emocích než na racionálních důvodech. Prof. M. Munzarová, CSc., vedoucí Ústavu lékařské etiky na LF MU Brno, ve

svém sdělení *Eutanázie v konfrontaci s paliativní péčí* ukázala, že tomu tak není. Její vystoupení bylo ukázkou vědecky fundované přednášky, postavené na přesném, nematoucím vysvětlení základních pojmů, se kterými pak operovala při vyvozování logických závěrů. *Jak často a snad i úmyslně jsou nesprávně užívány termíny aktivní a pasivní eutanázie, či maten obsah pojmů eutanázie a paliativní medicína,* řekla prof. Munzarová. Logika a konstruktivní myšlení a na druhé straně zápal pro věc samu a dokonalost slovního projevu učinily přednášku přímo strhující. Jak v závěru vystoupení prof. Munzarová mj. uvedla: paliativní péči, paliativní medicínu ano a udělat vše pro její rozvoj v oblasti teoretické i prakticky, eutanázii ne! Je to zabití, nejhorší prohešek, kterým lékař zrazuje Hippokratovu přísahu.

Další sdělení *Umí paliativní medicína zmírnit utrpení nemocných?* přednesl MUDr. O. Sláma, lékař Masarykova onkologického ústavu v Brně, který na otázku odpovídá *Ano, ale zatím ne zcela.* Somatické obtíže umíme tlážit nebo zmírňovat, bolest jsme schopni v 80 až 90 % tlážit užitím jednoduchých dávek sedace. To platí i o dušnosti, únavovém stavu, případně jiných somatických obtížích. Utrpení nemocných však není jen fyzické, ale také psychosociální a spirituální. Nemocní jsou často traumatizováni zjištěním, že nemají závěr svého života pod kontrolou. V této oblasti mohou být užiteční i laici, často dobrovolníci, a tak tomu ve vyspělých kulturních zemích je. Spirituální péče, poskytnutá například duchovními, se postupně rozvíjí. Angažovaní laici je ale teprve v samém začátku.

Známy odborníci a autor mnoha publikací z oblasti bioetiky a psychologie **prof. J. Krivohlavý, CSc.**, z FF UK Praha prezentoval přednášku *Spirituální pohled do paliativní medicíny.* Coby fundovaný vědec a zkušený řečník nejprve vymezil základní pojmy ze spirituální oblasti paliativní péče; signifikance, trivialita, transcendence, ultimatum, reframing (jiné, nové pojetí situace), trest, věčnost, odpuštění, smysl života, to jsou ty nejčastější, se kterými se setkáváme. Příklady z bohaté vlastní praxe navýšily již tak vysokou edukační úroveň přednášky.

Dokončení na str. 4

Novinky z Academia filmu

■ Rok 2007 znamená pro Academia film Olomouc překročení regionu i státních hranic. Během uplynulých měsíců proběhly ozvěny festivalu na několika místech, mimo jiné v Brně, Bratislavě nebo pod patronací časopisu Vesmír v pražské Městské knihovně. Nyní se AFO prezentuje v Bohumině a v Poznani. K nejzajímavějším aktivitám patří chystaný den Academia filmu v Bruselu, jenž s Univerzitou Palackého spolupředává Olomoucký kraj a Stálé zastoupení ČR při EU (viz <http://www.mzv.cz/wwwo/default.asp?id=53205&ido=14221&idj=1&amb=3&ParentI>).

V rámci první fáze cyklu *AFO do kraje*, která se soustředila na filmovou tvorbu vztahující se k regionu, proběhly filmové projekce s odbornými úvody pro střední školy – například v Uničově, Zábřehu na Moravě či v Jeseníku s návštěvností přes dva tisíce studentů.

V nejbližších týdnech odstartuje druhá vlna *AFO do kraje*, kterou AFO realizuje v kooperaci s projektem Přírodovědecké fakulty *MedVěd*.

Ohlas letošního ročníku dokazuje, že program filmového festivalu může být zajímavý i pro odborná či oborová média: o AFU 2007 referoval Vesmír, ČRo Leonardo, Dějiny a současnost nebo Host. Speciální čísla, věnovaná populárně-vědecké kinematografii, připravují ve spolupráci s Academia filmem Olomouc Cinepur a Illuminace. V těchto periodikách budou zachycena jak témata letošního ročníku (*Vědět filmem a Vizualita těla*), tak témata ročníku příštího (*Mýty a historie, Intelligent design*).

Na závěr hlavní mediální novinka: před podpisem je smlouva s Českou televizí Brno, která zajišťuje vysílání denních „festivalových minut“ AFO 2008!

Mgr. P. Bilík, Ph.D., ředitel AFO 2007 a 2008

Pro radost malých pacientů

■ Jedinečná výtvarná výzdoba byla nedávno dokončena na Dětské klinice LF UP a FNO, kde byl před dvěma měsíci zahájen projekt humanizace hematologického oddělení. Cílem je co možná nejvíce

zpříjemnit pobyt v nemocnici vážně nemocným dětem, jejichž léčba je dlouhodobá a vyžaduje zpravidla několikaměsíční péči ve zdravotnickém zařízení. Slavnostní předání je plánováno v rámci vánočního programu Dětské kliniky začátkem prosince

-eh-, foto -tj-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Na základě výběrového řízení jmenoval rektor Univerzity Palackého prof. L. Dvořák **kvestorkou UP Ing. H. Kotlebovou.** Funkce se ujala 1. 11. 2007. Devětatřicetileté rodačky ze slovenské Banské Bystrice, která v Olomouci žije od jara 2007, jsme se bezprostředně po převzetí úřadu zeptali:

S jakou zkušeností a vizí jste nastoupila do funkce kvestorky UP a čemu věnujete v těchto dnech největší pozornost?

Když jsem se v jedné nejmenované kavárně dostala prostřednictvím inzertního listu k informaci, že Univerzita Palackého hledá nového kvestora, rozhodla jsem se téměř spontánně – vnímala jsem to jako výzvu. Pak však následovala dlouhá a zodpovědná příprava, jejímž cílem bylo přesvědčit výběrovou komisi o svých odborných znalostech a schopnostech. Dnes chci říci, že si velmi vážím toho, že z jedenácti kandidátů, jež se výběrového řízení účastnili, si rektor UP vybral právě mne. Uvědomuji si, že se nacházím na půdě prestižní univerzity, již bych chtěla být moudrým hospodářem a ještě moudřejším správcem. Cílem mé práce

je dosahovat vyrovnaného hospodaření univerzity a zajistit Univerzitě Palackého dostatečný finanční komfort k tomu, aby zde vzdělání mohlo být předáváno minimálně na takové úrovni, jaké je předáváno v současnosti. Má vize je jednoduchá: pokračovat v tom, co bylo dobře nastavené a vylepšovat to, co by se vylepšit dalo – samozřejmě s ohledem na Dlouhodobý záměr UP a jeho příslušnou aktualizaci. V příštím roce mi v práci jistě pomohou i výsledky procesního a personálního auditu, jehož cílem je nastavit systém funkčních vztahů tak, aby byl efektivní.

Co se svých zkušeností týká, mohu sdělit, že jsem působila v oblasti, která se zaměřuje na auditorství, konzultační činnost v úseku účetnictví a daňového poradenství. Jsem spoluzakladatelkou auditorské společnosti, jež byla a je zaměřena především na ověřování účetního systému veřejných vysokých škol. Přestože tedy přicházím z privátní sféry, zkušenosti vztahující se k veřejným vysokým školám mám. V tuto chvíli plně pracuji pouze pro Univerzitu Palackého. A snad jen krátké doplnění: Akademická půda mi není neznámá. Systém veřejných vysokých škol v ČR je podobný systému veřejných vysokých škol v SR. Můj pohled byl doposud sice pohledem zvenku, avšak s možností nahlížet do nitra dané organizace přes mou dosavadní práci v auditorském týmu.

V těchto chvílích se podrobně seznamuji s Univerzitou Palackého a jejími součástmi, jejím dennodenním chodem, prostředím, studenty a atmosférou. Mé první dny na zdejší akademické půdě spočívaly především v tom, že jsem přebírala úseky kvestury od bývalého kvestora Ing. J. Jirky. Dnes již řeším samostatně všechny problémy a úkoly, které souvisejí s kvesturou. Věřte, není jich málo, ale zvládnout se to dá.

Připravila M. Hronová

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Přehledka animovaného filmu Olomouc PAF 2007

Šestý ročník *Přehledky animovaného filmu* představí filmy v cyklu *Animace ve službách propagandy*, které bude doplňovat retrospektiva holandských a bulharských animovaných filmů. Novými cykly PAF jsou *Živá animace*, která představuje nové trendy v interaktivní práci s animací obrazu a zvuku a soutěžní sekce *Jiné víze*.

Ve středu 14. 11. byla spuštěna nová verze stránek www.pifpaf.cz, která je přehlednější a informativnější než předchozí verze. Zde naleznete kompletní program letošního ročníku včetně doprovodných akcí a filmů.

Zároveň byla na nových stránkách spuštěna akreditace na PAF, kde se můžete jednak akreditovat a zároveň rezervovat si lístky na některé z doprovodných akcí (Živá partitura, koncert DVA a Materidoušky, Kabaret KAKA Buchet a loutek). Uzávěrka on-line akreditace je v pondělí 3. 12. 2007.

Kontakt info@pastichefilmz.org nebo info@pifpaf.cz.

Vnučka Gustava Mahlera na Katedře muzikologie FF UP

Alma Mahlerová, vnučka G. Mahlera, se zúčastní přednášky dr. G. Hurwortha, zahraničního pedagoga Katedry muzikologie, o Mahlerově Osmé symfonii. Přednáška (konaná v angličtině) se bude konat ve středu 28. 11. od 13.30 do 15 hod. v Posluchárně Roberta Smetany Katedry muzikologie FF UP (UCUP) a po ní odpoví paní Mahlerová na případné německy nebo anglicky položené dotazy.

Pedagogická fakulta UP ve
na konferenci

Microsoft Academic Developer IT Profesional Roadshow 2007,

kteřá se koná 28. 11. v aule PdF UP
od 10 do 14 hod.

Podrobnosti a registrace na www.netstudent.cz.

Jubilea

Blahopřejeme!

Při příležitosti životního jubilea převzali dne 12. 11. stříbrnou a zlatou medaili Za zásluhy o rozvoj UP prof. L. Ludíková, CSc., děkanka PdF UP (na snímku), a prof. V. Šimánek, DrSc., přednosta Ustavu chemie a biochemie LF UP.

Prof. L. Ludíková se v dřívější funkci vedoucí Katedry speciální pedagogiky zásadním způsobem zasloužila o rozvoj oboru v oblasti vědecko-výzkumné i pedagogické. Pod jejím vedením se stalo pracoviště jedním z uznávaných center výzkumu v oblasti speciální pedagogiky a péče o handicapované. Zařadilo se tak mezi nejvýznamnější vysokoškolská střediska základního i aplikovaného výzkumu nejen celostátního, ale i evropského významu.

Prof. V. Šimánek se zaměřuje na výzkum biologické aktivity přírodních látek, doplňků stravy, experimentální farmakologii. Je autorem nebo spoluautorem 200 vědeckých publikací a pěti patentů.

-map-, foto -tj-

ROZHOVOR

Se „zlatým absolventem“ o setkání po padesáti letech

RNDr. K. Březina, absolvent PFF UP, byl jedním z účastníků „Zlaté promoce“, která se konala pod záštitou Přírodovědecké fakulty UP 13. 11. v Regionálním centru v Olomouci. Stejně jako ostatní zúčastnění absolventi, kteří před padesáti lety vystudovali přírodovědné obory na olomoucké univerzitě, i on obdržel v průběhu této ojedinělé slavnosti čestný diplom.

Jak přesně zní text slibu „zlatého absolventa“? Mohl byste nám jej říci?

To určitě mohu, neboť text jsem si vzal na památku: „Slibuji, že budu ve své činnosti, stejně jako doposud, uplatňovat a předávat všechny získané zkušenosti a poznatky vědy a kultury tak, abych se nikdy nezpřonevřil ideálům humanity a demokracie. Slibuji, že budu nadále šířit čest a slávu nejen Přírodovědecké fakulty a Univerzity Palackého, ale i celé naší vlasti.“

Je to krásný slib. Jak jej ale chcete plnit, když jste v důchodovém věku a již neučíte?

Odpověď není snadná. V tomto slibu se například uvádí, že budeme uplatňovat a předávat všechny získané zkušenosti a poznatky vědy. A jak může důchodce toto plnit? Například publikační činností, přednáškami, doučováním studentů všech stupňů škol. Vyučoval jsem 40 let matematiku a fyziku na gymnáziu. Není problém v tom pokračovat.

S některými kolegy jste se setkal po padesáti letech. Za tu dobu se jistě hodně změnili, poznal jste je?

Abych pravdu řekl, byl to problém. Co se týče kolegů z mé kombinace Matematika–Fyzika, tam to šlo, neboť jsme se během těch padesáti let několikrát setkali. Ale u jiných kombinací, například Fyzika–Chemie, Biologie–Chemie, to bylo horší.

Při promoci obdrží každý absolvent diplom. Vy máte již druhou promoci, tedy máte diplomy dva?

Ano i ne. Osobně mám nyní tři diplomy, jeden je doktorandský. První diplom získaný před padesáti lety nás opravňoval k výuce na středních školách, byl tedy důležitý. Ten dnešní je čestný diplom u příležitosti „Zlaté promoce“. Všichni z něj máme radost. Bereme jej jako odměnu, uznání a dík za odpovědnou práci během čtyřiceti let. Velice nás potěšila pozornost akademických funkcionářů i České televize, která v den promoce uvedla reportáž o této slavnosti.

Jistě vás zajímalo, co se změnilo od dob vašich studií. Měli jste možnost navštívit učebny, laboratoře a jiné objekty spojené s výukou?

Ano. Laboratoře, učebny a prostory fakulty jsme si mohli prohlédnout v rámci dopolední exkurze. Další možnost exkurze bylo zhlédnutí historických památek v Olomouci. Odpověď na otázku týkající se změn a perspektiv studia se pokusili dát vyučující profesoři. Nechyběly různé humorné příhody a vzpomínky.

Z vašeho výkladu plyne, že slavnostní setkání bylo úspěšné.

Řekl bych, že velmi úspěšné, a to díky vynikajícím organizátorům. Rád bych jim tímto poděkoval za finanční zabezpečení celé akce i za myšlenku „Zlaté promoce“.
P. Březinová, studentka FF UP (redakčně kráceno)

VIII. bioetická konference...

Druhá polovina konference se týkala praktického provádění paliativní péče zhodnocením pětileté zkušenosti Hospice na Sv. Kopečku v Olomouci.

Vrchní sestra tohoto nestátního zdravotnického zařízení Bc. V. Foukalová ve sdělení *Práce sestry – těžší péče o těžce nemocné v hospici* poutavým způsobem, slovně i prostřednictvím obrázků seznámila účastníky konference s charakterem a náplní práce i s kvalifikačními požadavky na pracovníky, kteří paliativní péči poskytují. Musí být milosrdní, ale i odborně erudovaní, uvedla vrchní sestra.

Vedoucí lékař hospice MUDr. A. Hyžák, CSc., a Bc. M. Ležáková, sociální pracovnice tohoto zařízení, prezentovali téma *Význam klinických oborů pro hospicovou péči o nemocné v terminálním stadiu jejich onemocnění*. Lékařsky a ošetřovatelsky odborně sdělení bylo zaměřeno hlavně na obstrukční syndromy dutiny břišní a jejich paliativní léčbu. Ze 244 nemocných, kteří od ledna do konce srpna tohoto roku byli v hospici léčeni, jich 127 trpělo obstrukčním syndromem, zejména trávicího traktu. I laikovi bylo z přednášky jasné, že bez multioborové spolupráce by paliativní medicína nebyla možná a že poskytování péče v hospici je nejen milosrdná, ale také vysoce odborná.

Ohlédnutí za prvními pěti lety provozu – to byl název poslední přednášky, kterou přednesla Mgr. J. Vážanová,

ředitelka Hospice na Sv. Kopečku, jehož provoz byl zahájen 28. 11. 2002. Hospic má 20 jednolůžkových a 5 dvoulůžkových pokojů, je kompletně bezbariérový a čekací doba k přijetí je 3 až 4 dny. Do října 2007 bylo celkem hospitalizováno 1 615 nemocných, z nichž 3/4 v hospici zemřelo. Většinou se jednalo o osoby starší 70 roků, častěji ženy, ze 3/4 s maligním onemocněním. Z Olomouce a okolí jich bylo 88 %. Průměrná délka pobytu byla 28 dní (nejdelší 2 roky). Finanční náklady na léčbu a provoz byly hrazeny z 55 % pojišťovnamí, z 20 % dotacemi, z 10 % platbou klientů a z 15 % obcemi, dary a podobně. Náklady na jeden lůžko/den činily 2000 Kč.

Tato některá, zdánlivě suchá data jen v hrubých rysech vyjadřují všechnu lidskou námahu a obětavost, ale také finanční náročnost všeho toho, co hospicová péče našim bližním v konečných stádiích jejich života poskytuje. Z médií často slyšíme, jak je naše země úspěšná, nebo neúspěšná v té či oné oblasti lidské činnosti. Nejvyšší vizitkou však je úroveň starostlivosti o ty již bezmocné. **Ne eutanazii, ale paliativní péči.** Tak lze shrnout odpověď na otázku, která byla v názvu konference.

Všem účastníkům byla po ukončení konference nabídnuta prohlídka Arcidiecézního muzea s průvodcem a také prohlídka Hospice na sv. Kopečku.

Prof. J. Ehrmann, CSc., II. interní klinika LF a FNO

Dokončení ze str. 3

TÉMA: REFORMA VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ

Veřejná diskuse k projektu „Bílá kniha terciárního vzdělávání“ začala

Na svém zasedání 7. 3. 2007 pověřila česká vláda Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, aby vypracovalo koncepci rozvoje terciárního vzdělávání ve formě tzv. *Bílé knihy terciárního vzdělávání*, jejímž hlavním cílem by měl být návrh reformy českého vysokého školství, a to včetně analýzy jeho vztahů na vyšší odborné a střední školství, veřejný a soukromý sektor atd. V první fázi projektu byly formulovány základní teze, které byly podrobeny kritickému pohledu zainteresovaných aktérů. S těmito reakcemi a názory se podle MŠMT bude nadále pracovat a budou použity jako vstupní materiál pro „hrubou verzi“ Bílé knihy, která by měla být zpracována do konce tohoto roku, a to na základě doporučení expertů OECD obsažených ve *Zprávě ke stavu terciárního vzdělávání v ČR z r. 2006*, vlastních analýz a výsledků odborné a veřejné diskuse.

Pracovní tým, jehož vedením byl pověřen prof. P. Matějů, předložil v závěru letošního června k diskusi **základní teze Bílé knihy**, k nimž následně obdržel připomínky od České konference rektorů, Rady vysokých škol, Akademie věd ČR, Asociace vyšších odborných škol, od členů Asociace krajů a dalších institucí a významných osobností. V září 2007 se poté na půdě Senátu PČR uskutečnil první z připravovaných seminářů, druhý by měl proběhnout v prosinci t. r. a představit hrubou verzi kapitol *Bílé knihy* určenou k široké diskusi v průběhu roku 2008.

Základní teze Bílé knihy

Podle výchozích tezí *Bílé knihy* se reforma českého vysokého školství musí realizovat v několika oblastech současně. V první řadě by mělo dojít ke změnám v samotné **struktuře českého vysokého školství**: *Celý systém vysokého školství se musí vnitřně mnohem více diferencovat podle toho, jaké hlavní cíle budou jednotlivé vysoké školy sledovat, jaké bude jejich hlavní poslání. Zatím jsou si z toho hlediska vlastně všechny rovny, což snižuje efektivitu vkládaných prostředků. Proto by kromě převážně profesně zaměřených škol „bakalářských studií“, které umožní systém více otevřít bez rizika snížení kvality, měly postupně vzniknout typické „výzkumné univerzity“ či „výzkumné fakulty“, které se soustředí zejména na špičkový výzkum a doktorská studia. V tomto směru práce na Bílé knize probíhá v koordinaci s Radou pro výzkum a vývoj, která chystá změnu mechanismů financování výzkumu a vývoje, uvádí P. Matějů.*

Dále je zdůrazněna nutnost výrazné změny **systému financování vysokých škol**: jednak by mělo být zřejmé, s jakou sumou prostředků mohou vysoké školy dlouhodobě počítat (jakési „základní“ financování), současně by měly být více ekonomicky motivovány podle toho, jak kvalitní vzdělání poskytují a jak úspěšné jsou v oblasti

výzkumu a vývoje. *Vynikající a dynamické školy prostě musí mít výrazně vyšší rozpočty než školy průměrné, zdůrazňuje P. Matějů.*

V souladu s doporučením OECD počítá Bílá kniha také se zavedením tzv. **odloženého školného**, které by se splácelo až po absolvování vysoké školy a dosažení průměrného příjmu.

Podle pracovního týmu musí dojít ke změnám i ve **financování a podpoře studentů**. *Je nejvyšší čas zavést státem garantované nízkouročené půjčky na krytí nákladů spojených se studiem, spoření na vzdělání a efektivnější systém sociálních stipendií. S ohledem na to, že délka studia se prodlužuje, musíme co nejdříve „promlít“ zákonem stanovenou hranici 26 let pro poskytování výhod studentům. Podmínkou ovšem musí být přísně stanovené podmínky bránící zneužívání těchto výhod, upřesňuje prof. P. Matějů.*

Další teze vyplývá z nutnosti přizpůsobit správu finančních prostředků vysokých škol jejím narůstajícím rozpočtům („řada VŠ má dnes vyšší rozpočty než středně velké podniky“); předpokládá se proto, že bude nezbytné nastavit efektivnější **vztahy mezi managementem škol** (rektoři, děkani), jejich **správními radami** (vnější kontrola) a **samosprávou** (senáty).

Zásadní kroky by měly být podniknuty také v rámci podpory **propojení vysokých škol se**

základními i aplikovaným výzkumem a ve spolupráci vysokých škol s podniky a regiony. Komunikační strategie

Pracovní tým *Bílé knihy* se soustřeďuje nejen na popis stavu českého terciárního vzdělávání, stanovení cílů jeho reformy a podmínek, za kterých je možné je uskutečnit; zaměřuje se také na vytvoření komunikační strategie, která by umožnila, aby navrhované změny byly co nejprůhlednější – aniž by se připravovaná reforma musela uchylovat ke kompromisům: *Prvním krokem je komunikace výchozích tezí, ke kterým tým po dvou měsících společné práce a diskusí dospěl, směrem k těm skupinám, jejichž participace na přípravě reformy je podmínkou jejího úspěchu*, uvádí prof. P. Matějů.

Šetření mezi experty

V rámci přípravy *Bílé knihy terciárního vzdělávání* probíhá v současné době také **šetření**, jehož cílem je zjistit, jaký je obraz vysokého školství v očích významných skupin české veřejnosti. Výsledky šetření budou zpracovány a zveřejněny koncem listopadu. Jak uvádí prof. P. Matějů, *předběžné výsledky již nyní nabízejí zajímavé poznatky, např. při zjišťování názorů představitelů externích a interních zájmových skupin na navýšení výdajů na vysoké školství, na hodnocení výstupů apod.* Zdroje: http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/BK_TEZE_19_6_2007.pdf; http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/tiskova_zprava_bk.pdf; <http://www.msmt.cz/vzdelavani/bk-pripravny-tyrn>; <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vychozi-teze-pro-pripravu-bile-knihy-terciarneho-vzdelavani>.
Připravila -mav-

První seminář – otázky a odpovědi

Seminář na téma *Potřebujeme novou Bílou knihu?* se konal v Rytířském sále Senátu PČR 18. 9. pod záštitou tehdejší ministryně školství Mgr. D. Kuchtové, předsedy Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu ČR doc. K. Bartáka, CSc., a předsedy Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny PČR PhDr. W. Bartoše. Spolu s nimi se jej zúčastnila i početná reprezentace akademické a výzkumné obce.

Olomouckou univerzitu zastupovali na tomto setkání prorektor UP pro záležitosti vnějších vztahů J. Důr, Mgr. M. Hodulík, místopředseda za studentskou část AS UP a **děkanka PdF UP prof. L. Ludíková**, která poskytla Žurnálu UP k obsahu semináře následující informace:

Seminář, na který byla pozvána celá reprezentace vysokých škol, RVŠ, AV ČR, Asociace vyšších odborných škol, zástupci krajů, průmyslu a řady dalších institucí, se konal v situaci, kdy se vedoucí celého projektu prof. Matějů z jedné strany dopisem omluvil, neboť pobývá v USA. Na úvod semináře vystoupili zástupci Senátu a Poslanecké sněmovny ČR, ministryně D. Kuchtová a projekt byl představen zástupci řešitelského týmu. Diskuse byla zorganizována tak, že byl projekt rozdělen do několika oblastí a ke každé z nich byly stanoveny pouze čtyři otázky, ke kterým se mohlo diskutovat. Na jedné straně sice chápu, že není dobré, když je diskuse bezbřehá, na straně druhé jsem měla pocit, že řada účastníků, kteří měli co k problému říci, se v této situaci rozhodla nevystoupit. Ve většině příspěvků zazníval názor, že reforma je potřebná, ale že předložený materiál, který byl velmi krátce a ve velmi nevhodnou dobu (období prázdnin) připomínkován, je možno brát pouze za velmi hrubý nástin, který by bylo vhodné mnohem detailněji prokonzultovat s reprezentací vysokých škol, včetně studentských zástupců. Připomínky, které měla ČKR, RVŠ, Studentská komora RVŠ, ale i další, byly do předloženého dokumentu zakomponovány pouze v minimálním rozsahu.

Z diskuse jasně vyplývalo, že nejsou ještě ani ujasněny základní otázky: financování VŠ

sice jistě musí vycházet z vnitřní diferencovanosti, ale otázkou je, jak bude diferencovanost nastavena, jaká budou pravidla, kdo bude určovat zařazení; chybí vymezení postavení vyšších odborných škol v systému, jejich role, délka studia a existují obavy, že mají zcela zaniknout; otázka odloženého školného jistě je k řešení, ale opět jsou naznačeny cesty, přičemž chybí hlubší analýzy... Právě nedostatečné podložení předložené verze Bílé knihy analytickými studiemi, které by byly předem známy a byly nezpochybnitelné, byl další z argumentů, který na semináři zazníval.

Ze strany zástupců pozvaných institucí byla jasně deklarována ochota podílet se na tvorbě tzv. Bílé knihy, pokud budou ale přiváni.

Vzhledem ke skutečnosti, že jsem pedagog, nemohu si odpustit ještě jednu poznámku. Pokud chceme, aby v naší republice bylo funkční školství, je nutné, aby všechny reformy byly provázané a kontinuálně na sebe navazovaly, aby byly známy požadavky praxe, aby se vycházelo ze skutečnosti, jak je nastaveno současné školství, a následně střední školství, jak a pro co jsou na těchto stupních připravování žáci a studenti. Održení těchto reforem nemůže zajistit trvalost a dlouhodobý pozitivní dopad připravovaných reformy.

-mav-

HABILITACE

Lékařská fakulta

Na zasedání Vědecké rady LF UP (Umělecké centrum UP, Freskovy sál) 6. 12. se uskutečnil následující habilitační řízení:

- **13.30 hod. – MUDr. M. Procházka, Ph.D.**, odborný asistent Porodnicko-gynekologické kliniky FNO a LF UP, obor **Gynekologie a porodnictví**. Habilitační práce: *Trombofilní stavy a patologie placenty*; habilitační přednáška s tezemi práce: *Trombofilní stavy a patologie placenty*; přednáška na odborném fóru: *Vybrané krvácivé stavy v gynekologii a porodnictví* proběhla dne **10. 4.** v rámci přednáškového večera Spolku lékařů v Olomouci.
- **14.45 hod. – MUDr. K. Urbánek, Ph.D.**, odborný asistent Ústavu farmakologie LF UP, obor **Lékařská farmakologie**. Habilitační práce: *Výzkum spotřební léčiv v klinické farmakologii*; habilitační přednáška s tezemi práce: *Výzkum spotřební léčiv v klinické farmakologii*; přednáška na odborném fóru: *Farmakokineticko-farmakodynamické principy dávkování antibiotik* proběhla dne **13. 6.** v rámci přednáškového večera Spolku lékařů v Olomouci.

S habilitačními pracemi je možno se seznámit na referátu vědy a výzkumu Děkanátu LF.

Na základě úspěšných **habilitačních řízení, která proběhla 1. 11.**, Vědecká rada LF UP doporučila děkanovi LF návrh jmenovat **MUDr. J. Dostála, Ph.D.**, a **MUDr. M. Lubušského, Ph.D.**, docenty v oboru **Gynekologie a porodnictví**. Děkan LF UP prof. Z. Kolář toto rozhodnutí přijal a sdělil, že návrh na jmenování předloží (ve smyslu § 72 Zákona o VŠ č. 111/98 Sb.) rektorovi UP.

Transylvánský zápisník (VIII)

Cesta na jih

Protože počet dnů mého pobytu v Cluji se začíná povážlivě snižovat a je toho ještě mnoho, co bych rád sdělil, budu se snažit v posledních příspěvcích zmapovat pouze to nejdůležitější, podle mne nejzajímavější.

▲ Typická zemědělská usedlost severně od Alba Iulie

Dnes vám budu psát opět o výletu, tentokrát do města Alba Iulia ležícího jižně od Cluje. V dávných dobách bylo toto město centrem římské Dácie, později se stalo sídlem arcibiskupa. Dodnes se zde celkem líbí Maďarům, kteří ve městě i širokém okolí vytvářejí velmi silnou a vlivnou národnostní menšinu.

Do místa určené jsem se dopravil vlakem a vše proběhlo v pohodě – paní v clujské pokladně uměla anglicky, vlak dojel na čas, byl celkem čistý, cestujících málo, a pak ty úchvatné krajinné scenérie podél trati! I přesto, že je Alba Iulia dosti podobná jakémukoli jinému rumunskému městu střední velikosti, je v několika ohledech výjimečná. Má mohutnou pevnost z první poloviny 18. století, která se tyčí nad městem, nachází se zde také Sál sjednocení, v němž „došlo“ ke spojení Rumunska s Transylvánií v jeden stát, a v katolické gotické katedrále sv. Michala je hrobka mj. Jánoše Hunyadiho.

V pevnosti samé je soustředěna většina ostatních památek či pamětihodností: čtyři

vstupní brány, pravoslavná katedrála a klášter z roku 1921, Muzeum sjednocení a podivný pomník na paměť zemřelým vůdcům protipanského povstání z roku 1784, namířeného především proti maďarské šlechtě – to jen tak pro připomenutí vztahu Rumunů k Maďarům. U muzea můžete vidět také triumfální jezdeckou sochu oslavující Michala Chrabrého, který v 16. století na krátko sjednotil území v oblasti dnešního Rumunského státu. Honosná expozice v Sále sjednocení pak zřetelně poukazuje na to, kdo je tu dnes pánem... Pozůstatkem střetu značného maďarského vlivu s dnešní rumunskou realitou je zde zejména (již shora uvedená) gotická katedrála se sarkofágy několika významných Maďarů v čele se zmiňovaným J. Hunyadiem a nový pravoslavný chrám stojící na místě korunovačního chrámu Michala Chrabrého, jenž Maďaři ze zlosti zničili... Stejně jako v jiných transylvánských městech s „římskou minulostí“ – ta identita Rumunů značně posiluje – je i v tomto městě znatelná obliba Římanů. Na náměstí tak najdete sloup s Kapitolskou vlčicí, samozřejmě je tam také Romulus a Remus.

▲ Vstupní brána č.1 do pevnosti, v níž se nachází historické centrum Alba Iulie

Jestliže do Alba Iulie jsem jel vlakem spěšným, při zpáteční cestě jsem využil služby vlaku osobního. Vzápětí se ukázalo, jak dobře jsem

udělal. Naskytl se mi totiž možnost seznámit se se zdejšími kopcovitým venkovem. Vlak stávil v každé dědině, přistupovali a vystupovali ve větší či menší míře více či méně svéráznější vesničané. Svět kopců plných ovcí, svět vesnic a vesničanů je diametrálně odlišný od velkoměstské Cluje. Nikdo tu moc neřeší, je-li dobré být v EU či je-li prezident podvodník. Neznalý a nezúčastněný cizinec si asi řekne, že je tu život malinko nudný, zploštělý. Na druhou stranu ve vás však slova pole, ovce, kůň, vůz, krávy, louky, hnůj, pes, sklizeň, orba, televize, den a noc, muset se narodit, žít, možná něco prožívat a pak umřít, mohou vzbuzovat pocit svobody. Co já vím... Ve skutečnosti to všechno jistě bude úplně jinak, ale to cestovatel nemůže a neměl, že většinou ani nechce pochopit; rád by si totiž žil dál svůj sen o nespoutaném a časově zpomaleném Rumunsku. Co ale chci říci: Tato kopcovitá krajina na jih do Transylvánské metropole je každopádně rájem na zemi pro českou krajinou znuděné krajináře, bio-eko aktivisty či „čerpače přírodní energie všech směrů a názorů“. „Pruhovaná pole“ a pastvinami poseté černo-hnědo-zeleno-žluté kopce jsou zde skutečně kouzelné.

F. Jemelka ve spolupráci s M. Hronovou, foto M. Fingerová

Mikulášské SAHH

Všem čtenářům, studentům a kantorům se tímto na vědomost dává, že dne 5. 12. 2007 se uskuteční všemi očekávaný SAHH – akce, kterou pořádají již šestým rokem studenti třetího ročníku Fakulty tělesné kultury. Zábava vypukne v 19 hodin na atletickém stadionu a dobrá nálada v mikulášském obleku poteče proudem.

Mladí organizátoři nabízejí svým návštěvníkům mj. tombolu, barmanskou show, občerstvení a bohatý program, kterým vás budou provázet vtipní a pohotoví moderátoři.

Máte odvahu se utkat se studenty FTK?? Sestavte družstvo a přijďte s námi soutěžit o hodnotné ceny!!

Nebo si to chcete nechat ujit...? Všichni jste srdečně zváni a doufáme, že se tam setkáme. A možná přijde i Mikuláš... Více informací na www.sahh.estranky.cz.

cinapur-choice⁰⁷

V pondělí 26. listopadu odstartuje v olomouckém kině Metropol unikátní putovní festival CINEPUR CHOICE 2007. Filmová přehlídka, kterou by si neměl nechat ujít žádný filmový labužník, nabízí osm současných festivalových hitů, které zvedly mezinárodní kritiku ze židle a v ČR zatím nebyly nikdy uvedeny.

Cinepur Choice, na jehož organizaci se podílí studenti UP, přináší do českých kin snímky, za kterými se obvykle putuje do zahraničí. Diváci v Olomouci, Brně a Praze tak budou mít možnost vidět progresivní ukázky současné kinematografie, které se tuzemští distributoři u nás stále bojí uvádět. Filmové fanoušky navíc může těšit skutečnost, že organizátoři akce budou v předprodeji nabízet permanentky na všech osm filmů z programu – a to za téměř poloviční cenu, než je hodnota osmi jednotlivých lístků.

Festival se koná v Olomouckém kině Metropol od 26. do 29. 11.

Více informací na www.cinepurchoice.cz.

JAK ZPENĚŽIT NÁPAD?

JAK VYDĚLAT NA DIPLOMCE?

JAK ZAČÍT BUSINESS?

Máte nápad, chcete začít podnikat,

nevíte jak vydělat na diplomce? ...

... úterý 4. prosince 2007 mezi 14. a 20. hodinou v S-klubu (Malbáči) ...

K dispozici Vám budou konzultanti z Podnikatelského inkubátoru VTP UP. Zjistíte, jak Vám můžeme zdarma pomoci s rozjezdem a jaké služby pro začínající podnikatele poskytujeme.

WWW.PRIJDTERUSTKNAM.CZ

MAJTE ROZVAS PŘEKVAPENÍ OD MIKULÁŠE!!!

PODNIKATELSKÝ INKUBÁTOR
VĚDECKOTECHNICKÉHO PARKU
UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

Šlechtitelů 21, 783 71 Olomouc
+420 585 631 420
inkubator@upol.cz
www.vtpup.cz

Děs a bída UP podeváté – Bez penalizací kvalitu zvyšovat nelze

„Každý vysokoškolský učitel musí k rozvoji oboru aktivně přispívat. Jinak nezíská autoritu v očích studentů a nadhled, který mu umožní přesvědčivý pedagogický výkon. Tvůrčí práci vysokoškolského učitele proto považují za nezbytný předpoklad kvalitní pedagogické práce.“

J. Uhlíř 2006: Vědci, technici a učitelé – jen z tradice žít nelze. Vesmír 85(9): 506.

Na PŘF UP se čas od času znovu rozvíří debata o tom, jestli opravdu všichni tam zaměstnaní pedagogové mají vědecky publikovat. Někteří učitelé si zřejmě nevěšili, že pracují na Přírodovědecké fakultě. I kdyby se jejich pracoviště nazývalo jinak, je tu jeden významný fakt: PŘF UP se oficiálně prezentuje jako tzv. „výzkumná fakulta“ – „obecnou deklaraci o přechodu ke „kvalitativní“ univerzitě obsahují i základní koncepční dokumenty UP“, jak uvádí P. Urbáček (ŽUP 16/č. 15, str. 8). Pak jsou ovšem debaty o (ne)potřebě výzkumné činnosti jejich zaměstnanců bezpředmětné. Pokud někomu výzkum nevyhovuje a baví ho/ji jen učit, musí jednoduše odejít na tzv. „učičí univerzitu“. UP, nebo alespoň PŘF UP, není učičí univerzita resp. fakulta.

Samotný fakt, že o takovýchto tématech se diskutuje a hlasuje (viz ŽUP 16/č. 29, str. 2) téměř dvě dekády po „revoluci“, leccos o UP vyovídá. Jak by asi tak mělo dopadnout hlasování o přírodovědecké fakultě? To by možná mělo smysl, kdyby se tato fakulta zvala „Fakulta kochání se přírodními krásami“.

Neschopný badatel je zpravidla i mizerným přednášejícím

Těm, kteří normálně pracují, jak se sluší na zaměstnance výzkumné univerzity/fakulty, se předem omlouvám – v následující úvaze půjde o samé triviality a samozřejmosti. Domnívám se však, že studentům by následující poznatky mohly přijít k duhu – kdyby mi někdo tyto záležitosti vysvětlil v době, když jsem začínal studovat a pracovat na diplomce, byl bych dnes mnohem dál.

Důvody, proč vůbec publikovat, jsou jasné: „**Pokud nejsou výsledky výzkumu zveřejněny... pak tento výzkum nemusel vůbec proběhnout.** Pokud někdo badá a financuje svou výzkumnou práci z veřejných zdrojů a nepublikuje výsledky, jeho práce není vědou, ale jen uspokojením vlastního zájmu, vlastního hobby“ (M. Mašláň, ŽUP 14/č. 19, str. 4). Hezká slova, ale proč se na UP neprosazují do praxe?

Je pozoruhodné, jak často se lze setkat s názorem „výborný badatel může být mizerným přednášejícím“, zatímco neméně pravdivý (a v reálu mnohem častěji naplněný) názor „neschopný badatel může být mizerným přednášejícím“ prakticky nezaznívá. Kvalita a kvantita vědecké práce se nevyhnutelně promítá i do kvality přednášek. Požadavky dnešních odborných časopisů přímo nutí člověka, aby sledoval aktuální směry v oboru. Není divu, že úspěšně publikující pedagogové mají většinou obsahově aktuální přednášky, ať už učí cokoli – zvyk je železná košile. A než říkat to, co se vědělo před 20 lety, to už je lepší mít.

Základní výzkum na solidní úrovni pro amatéry (v dobrém slova smyslu) z technických a finančních důvodů zpravidla nepřípadá v úvahu: nejde jen o nutné technické vybavení (i pro relativně levnou zelenou biologii v řádech statisíců Kč ročně), ale i o informační zájem amatérům normálně nedostupné (předplatné časopisů – databázi v řádech milionů Kč). I z tohoto důvodu je hanebné, pokud pracovní místa na univerzitách blokují „pracovníci“, kteří žádný solidní výzkum nedělají (resp. se zabývají popisnými tématy, které žádnou institucionální a finanční podporu nepotřebují – o tom, že taková témata, jako třeba inventarizace, není třeba nijak podporovat, jasně svědčí fakt, že je zcela běžné řešit studenti gymnázii a další amatéři, kteří žádné granty dostávat nemůžou). Vrcholem ostudy je pak skutečnost, že někteří amatéři, kteří si výzkum

platí z vlastní kapsy, mají nesrovnatelně lepší výsledky, než někteří univerzitní pseudo-vědci! Šlo by uvést i tuzemské příklady, ale abych nenadržoval někomu z ČR, uvedu jako příklad finského gymnaziálního učitele J. Rutilu, jehož výsledky se objevují v takových časopisech jako Proc. R. Soc. Lond. B nebo Behav. Ecol. Sociobiol. – kolik českých autorů v časopisech této kategorie publikuje?

Úroveň vědecké práce má zásadní vliv i na vedení diplomantů či doktorandů (ŽUP 17/č. 9, str. 7–8). Člověk ani nemusí být bůhvíjak bystrozrakým pozorovatelem, aby si všiml, že studenti, kteří vypustí duchaplnou poznámku – „vám se to publikuje, ale na mých [doplňte jméno rostliny či živočicha] se dá dělat jen inventarizace a popisná práce“ nebo „nejnovější doporučenou literaturu mám z roku 1992“ – jsou vedeni pedagogy, kteří za celou svou „kariéru“ nebyli schopni publikovat jedinou solidní vědeckou práci. Není divu, že inventarizace (tj. přehled zjištěných druhů na nějaké lokalitě) či popisy a jiné vědecky málo významné práce končí v okresních sbornících. Nevtrním, že třeba popisné práce jsou úplně bezcenné (ovšem věda není popis, věda je vysvětlení!), ale to je práce pro okresní muzeum – a univerzita by měla mít podstatně vyšší standardy. Což pro výzkumnou univerzitu platí dvojnásob.

Pokud popisné práce běžně zvládají studenti středních škol, jak ospravedlní pracovníci univerzity svůj „výkon“, který není na vyšší úrovni? Proč univerzita platí vědecky neproduktivní učitele, které poškozují její renomé, místo aby je přesunula učit na střední a základní školy? Rada našich absolventů umí víc, než mnozí učitelé z UP – proč necháváme odcházet ty první? Toto není řečnická otázka a v ŽUP je spousta místa na odpověď od těch z vedení UP, do jejichž kompetence uvedený problém patří. Současným ignorováním těchto otázek si vedoucí pracovníci škodí sami sobě a zbytečně ztrácejí důvěru.

Re- nebo ne-konkurzní řízení?

„Ale existují přece re-konkurzní řízení, ne?“ ptá se jistě mnohý čtenář. Ano, existují, ale často z uchazečů vyhrává ten méně schopný. „Leckdo známe křiklavé případy, kdy podle všech objektivních kritérií lepší uchazeč nebyl přijat, protože bylo místo „předem obsazené“. [Proto je třeba] primárně vybírat nezaujaté členy do konkurzních komisí.“ (A. Petrušek, katedra ekologie, PŘF UK, Praha; viz <http://www.zoologie.upol.cz/osoby/Grim/anketa.html>). Situace, kdy kritériem – a často tím rozhodujícím – v konkurzním řízení je předešlá doba strávená na daném pracovním místě, nemůže vést ke zvýšení úrovně žádného pracoviště – ať už je to výrobní obuvní nebo výrobní absolventů.

Zatím je bohužel standardem situace, kdy má spousta lidí pocit, že si odučí, jinak nic v práci nedělá a má pocit, že jsou nevyhoditelní. Důvod je poměrně zřejmý a pěkný příklad poskytují má dvě vlastní pracoviště. Kdyby zaměstnanci toho prvního, tedy Ornitologické laboratoře UP, nepublikovali, vyschl by záhy jediný zdroj jejich příjmů – výzkumné granty – a oni by skončili na dlabě. Když někteří zaměstnanci toho druhého, tedy Katedry zoologie PŘF UP, nepublikují často nic, nestane se také nic – peníze na katedru tečou tak jako tak. Jak jinak má asi fungovat systém, kde o přidělování peněz rozhoduje předešlý počet studentů? Není divu, že ač se zmíněné laboratoře byly dva publikačně nevykonné pracovníci propuštěni, nestalo se tak s žádným z několika neméně neúspěšných pracovníků katedry – přitom jsou obě pracoviště vedena stejným vedoucím. Stejně tak není divu, že Ornitologická laboratoř UP je v rámci ornitologického a etologického výzkumu v ČR neúspěšnějším pracovištěm, což o Katedře zoologie UP říci nelze. Uvedený příklad pěkně ukazuje, že bez jasných penalizačních kroků kvalitu zvyšovat není možné.

Objektivní (?) důvody pro slabý vědecký výkon

Všichni známe případy, kdy pedagog učí 20 i 30 hodin týdně a pak mu samozřejmě nezbývá čas na bádaní a publikování, ať už bát chce nebo nechce. Někomu to snad může vyhovovat (učení ho baví, bádaní ne), ale na prvním místě by měl vždy být zájem univerzity, a ne těch, kterým vyhovuje stav neslučitelný s programovými zaměřením (PŘF) UP jako výzkumné univerzity/fakulty. Je odpovědností vedoucích pracovníků, aby distribuovali „teaching load“ rovnoměrně mezi své pracovníky (a část výuky, třeba cvičení, přenesli na doktorandy, kteří mají podle studijního řádu povinnost učit také). Pokud tak nečiní, padá vina za neutěšený stav na jejich nadřazené, kteří by měli sledovat, zda je udržována rozumná rovnováha mezi pracovními povinnostmi učitelskými a badatelskými.

Populistické řeči vs. praxe

To, co jsem zde uvedl, by na jakékoli solidní zahraniční univerzitě vzbudilo podobnou reakci, jako kdybyste někoho začali přesvědčovat, že Země je kulatá a nenesou ji sloni. Povrchní čtení různých prohlášení vedení univerzity i fakult může vést k dojmům, že výše uvedené problémy se nás netýkají – naše vedení chtějí, aby akademičtí pracovníci báдали a publikovali na solidní mezinárodní úrovni (viz řada článků v ŽUP). Ve skutečnosti zeje mezi takovými prohlášeními a praxí bezedná propast. V mnoha případech zůstává jejich jediným důsledkem zanesení do nějakého nikým nečteného oficiálního dokumentu.

Často se divím, proč někdo vůbec ztrácí čas psaním článků, kde mezi nadpisem a podpisem chybí jakékoli jiné sdělení než „pojďme to udělat lépe“. Prosazuje snad někdo názor „pojďme to udělat hůř“? **Bez navržených konkrétních opatření**, která by se měla implementovat do praxe a nekompromisně prosazovat (viz minulé díly „Děsu a bídu“ a také „Olomoucká výzva jinak: Třikrát a dost“ v ŽUP 13/č. 10, str. 6), je každá výzva k zlepšení jen jalovým politickým prohlášením. Např. všechny výzvy k vyšší vědecké produktivitě jsou k ničemu, pokud nejsou jasně stanovena pravidla hry – jak **odměňování schopných**, tak **perzekuce neschopných**. Naši univerzité zoufale chybí nejen „mnohem přísnější kvalita kontroly [úrovně studentů] na výstupu“ (viz článek „Výzkumné školy – jak na ně?“, Hospodářské noviny 28.6.2007). Absence kontrolních zpětnovazebních mechanismů je totiž do očí bijící nejen ve výuce, ale i výzkumu. Naštěstí lze i tak zdánlivě číslu neměřitelné záležitosti, jako je kvalita publikací a výzkumu, hodnotit kvantitativně (viz ŽUP 17/č. 6, str. 8 a 17/č. 7, str. 7–8) – kdo si to nemyslí, měl by sdělit krasobruslařům a vinařům, že bodové a kvantitativně hodnotí nehodnotitelné, a jednájí tak vlastně neřerově.

V návaznosti na „tovární“ metaforu z článku Z. Dvořáka a M. Modrianského (ŽUP 17/č. 7, str. 7) si lze položit otázku, zda v konkurenčním prostředí lépe přežije továrna, která jen odměňuje ty nejlepší dělníky a dává standardní plat i těm neschopným (tak jako UP), nebo ta, která odměňuje schopné a ty neschopné hodí přes palubu a nahradí je schopnějšími. Správnou odpověď by snad uhádo i malé dítě. Naše pracoviště od kateder po celou univerzitu však bohužel zpravidla vedou ti, kteří sice kvalitu odměňují, ale šlendrián přehlížejí. Je to jistě nepřijemné, ale **bez penalizací kvalitu zvyšovat nelze.**

Ptáte se, kolikrát bude ještě nutné tyto zjevné fakty opakovat a tlačít na změnu současného nezodpovědného přístupu vedoucích pracovníků? Inu, nejméně do té doby, než se současný bizarní systém „fungování“ UP změní a připomínky stručně nastíněné v seriálu „Děs a bída“ se stanou neaktuální historickou kuriozitou.

Doc. T. Grim, Katedra zoologie a Ornitologická laboratoř PŘF UP

Žurnál UP opět také online

Od prvního čísla nového ročníku můžete Žurnál UP opět číst nejen v jeho tištěné podobě, ale také v elektronické verzi jako Žurnál UP online. Jeho adresa je www.zurnal.upol.cz.

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

52. LINDNER Balthasar (Baltazar), S.J., Phil. Dr., Theol. Dr. (* 9. 1. 1702 Paczków v Horním Slezsku – † 3. 5. 1768 Řím), rektor od 5. 1. 1749 do 19. 10. 1749

Po úmrtí rektora jezuitské koleje a univerzity v Olomouci P. Šebestiána Fridla dne 30. září 1748 řídil tyto instituce jako vicerektor P. Jan Roschmann (1702–1767), pocházející z Vídně. Dne 17. prosince 1748 odcestoval pater Roschmann z Olomouce do Chebu, kde se ve zdejší jezuitské koleji ujal povinností studijního prefekta; 21. ledna 1749 se P. J. Roschmann stal rektorem chebské koleje Tovaryšstva Ježíšova.

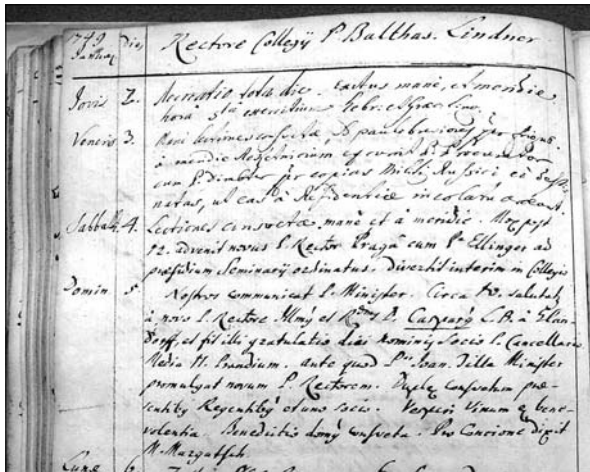
Z Roschmannových zápisů v olomouckém rektorském diariu stojí za všemmnutí sdělení, že 20. listopadu 1748 požádal olomoucký biskup kardinál Julius hrabě Troyer z Troyersteinu ve svém listě vicerektorovi veškeré příslušníky olomoucké akademické obce, aby podpořili biskupovu žádost ke Svatému Stoličí o blahoslavení Jana Sarkandra. (Sarkandrův beatifikační proces, k němuž se od roku 1745 sbíral materiál, byl započat roku 1747 a přerušeno roku 1758 vzhledem k válečným událostem. Za blahoslaveného byl Jan Sarkander prohlášen až v roce 1860, kdy také byly jeho ostatky z větší části přeneseny z chrámu sv. Michala do katedrály sv. Václava. Svatověreční Jana Sarkandra uskutečnil papež Jan Pavel II. během své návštěvy Olomouce v květnu roku 1995.)

O dva dny později pater Roschmann zaznamenal: „Veneris / 22 / Tota die scholæ. Media 10 parvum sacrum cum musica ob festum S. Cæciliæ. (Venušin [den, tj. pátek]. 22. Celý den vyučování. O půl desáté malá bohoslužba s hudbou kvůli svátku sv. Cecílie.)“ Na vysvětlenou dodejme, že mučednice sv. Cecílie žila v Římě za vlády císaře Marka Aurelia a pro svou víru byla roku 178 po nezdařeném pokusu udusit ji v horké lázni odsouzena ke stětí mečem, kat jí však pouze zasadil tři rány a Cecílie skonala třetího dne. Podle *Ottova Slovníku naučného* „v první antioňské jeho křesťanského oficiála praví se, když při jejím sňatku na hudební nástroje hráli, že ona ve svém srdci Bohu pělá. (...) Toto místo dalo podnět, že malíř, obzvláště od XV. století, ji s hudebními nástroji, jmenovitě Rafael, s varhanami vyobrazovali; ano i vynález samých varhan připisoval se jí. Či se za patronku hudby a hudebníků a její památka koná se 22. listopadu.“ Freskou zobrazující sv. Cecílii hrající na varhany, jakož i ztělesnění Poezie a Polyhymnie (múzy hrdinských eposů) hrající na loutnu nechali olomoučtí jezuité okrášlit vstup z chodby 1. patra (tzv. „piano nobile“, tj. „vznešené patro“ s reprezentativními místnostmi) Nového konviktu na kůr kaple Božího Těla.

Olomoucký jezuitský vicerektorát zastával po odchodu P. Jana Roschmanna do Chebu ministr (ekonom) zdejší jezuitské koleje P. Jan Tille (1703–1760, od 16. května 1756 do 20. října 1757 rektor jezuitské koleje a škol v Olomouci), jenž také dne 5. ledna 1749 promulgoval nového rektora koleje a škol Tovaryšstva Ježíšova v Olomouci P. Baltazara Lindnera.

Slezský Němec Baltazar Lindner se narodil 9. ledna 1702 v Paczkowě v Horním Slezsku (nyní v Polské republice). Absolvoval jezuitské gymnázium a filozofickou fakultu jezuitské univerzity – Leopoldiny ve Vratislavi, kde rovněž během studia logiky, tzn. prvního ročníku uvedené fakulty, vstoupil dne 5. ledna 1718 do Tovaryšstva Ježíšova. Následující rok strávil v brněnském noviciátu, poté pokračoval jako příslušník

jezuitské koleje u sv. Klimenta na Starém Městě Pražském ve studiu na Filozofické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Aprobaci pro vyučování na nižších řádových školách zde obdržel 6. ledna 1720 a v letech 1723–1725 byl profesorem rudiment, gramatiky a syntaxe (tj. první až čtvrté třídy) gymnázia a exhortátorem při profesním domě TJ u sv. Mikuláše na pražské Malé Straně. Zvládl během této

▲ *Záznamy v diariu rektorů koleje a škol Tovaryšstva Ježíšova v Olomouci za období 2. až 4. ledna 1749: „Jovis / 2. / Recreatione tota die. Exitus manè, et meridie horã 5ta exercitium Hebr. et Græc: Ling. Veneris / 3. / Manè lectiones consuetæ, & paulo breviores p'er frigus. à meridie Rokenitium exeunt P. Procurator cum P. Dimbter p' copias Militi Russici eò destinatas, ut eas à Residentiæ incolatu oreat. Sabbath. / 4. / Lectiones consuetæ manè et à meridie. Mox post 12. advenit novus P. Rector. Pragã cum P^{ro} Ettinger ad præsidium Seminarj ordinatus. Divertit interim in Collegio. Domin. / 5. / Nostros communicat P. Minister. Circa 10. salutã, à novo P. Rectore Illm^o et P^{ro}mus D. Caspar³, L. B. à Glandorff, et fit illi gratulatio diei nominis Socio P. Cancellario. Media 11. Prandium. ante quod P^{ro} Joan. Tille Minister promulgat novum P. Rectorem. Duplex consuetudo præsentib³ Regentib³ et uno socio. Vesperis Vinum ex benevolentia. Benedictio dom³ consuetã. Pro Concione dixit M. Margatsch. (Jovišův [den, tj. čtvrtek] 4. Zotavená po celý den. Ráno vycházka a odpoledne o 2. hodině zkouška z hebrejského a řeckého jazyka. Venušin [den, tj. pátek] 3. Ráno lecke obvyklé a poněkud kratší kvůli mrazu. Dopoledne odešli do Rokytnice pater prokurátor s páterem [Janem] Dimbterem [narozeným r. 1701 v Dolanech u Olomouce] kvůli tam vyslaným početným ruským vojákům, aby jim zabránili ubytovat se v [tamější jezuitské] rezidenci. [V rámci koaličních dohod Rakouska a Ruska byl v té době na Moravě dislokován pomocný ruský armádní sbor pod velením generála en chef – tj. veličho generála – knížete Vasilije Reppina a generálporučíka Vasilije Abramoviče Lapuchina.] Sobota 4. Obvyklé lecke ráno a dopoledne. Brzy po 12. dorazil z Prahy nový pater rektor s páterem Ettingerem, určeným k vedení semináře [sv. Františka Xaverského]. Uchýlil se zatím do koleje. Neděle 5. Sv. přijímání udělil Naším [tj. jezuitům] pater ministr. Kolem 10. byl novým páterem rektorem pozdraven nejjasnější a nejctihodnější pan Kašpar svobodný pán z Glandorfu [olomoucký kanovník a generální vikář moravské diecéze] a uvedeného dne se mu činí gratulace pomocníkem pátera kancléře. O půl jedenácté oběd, před nímž promulgoval P. Jan Tille nového pátera rektora. Obvyklá dvojitá porce za přítomnosti regenta [konviktu] a jednoho pomocníka. Večer víno z dobré vůle. Obvyklé požehnání [řádovému] domu. Ke shromáždění promluvil magistr Margatsch.“ Moravský zemský archiv v Brně, fond E 28 Jezuité Olomouc, sign. II/8, fol. 188r*

doby hebrejštinu tak dokonale, že mohl v roce 1726 působit jako repetitor tohoto jazyka v Klementinu, nato do roku 1730 studoval bohosloví na pražské teologické fakultě, přičemž zastával povinnosti socia (pomocníka) prezesa větší latinské kongregace (zbožného bratrstva).

Na dráhu jezuitského profesora se P. Baltazar Lindner připravoval roku 1731 v terciátu při chomutovské jezuitské koleji, během následujícího roku vedl poetiku (5. třídu) gymnázia při malostranském profesním domě a roku 1733 byl poslán do olomoucké jezuitské koleje, kde působil jako profesor retoriky (6., poslední gymnaziální třídy), prezes menší latinské kongregace a exhortátor u sv. Mořice. Do

Vratislavi se vrátil roku 1734 na tři léta jako profesor zdejší filozofické fakulty, prezes jezuitského konviktu a katecheta v chrámu sv. Voršily, zde rovněž 2. února 1735 složil čtvero slavných slibů jezuitského profesora. Roku 1737 přednášel v semináři při jezuitské koleji v Nise morální bohosloví a jako „resolvens casuum“ řídil interní disputace o problematických případech ze zpovědní.

Je zřejmé, že se P. Baltazar Lindner těšil u řádových představených nemalé důvěře, neboť byl v 36 letech svého věku vyslán roku 1738 do Říma k řádovému generalátu, kde plnil do roku 1741 povinnosti zástupce asistenta Germanie, tzn. správce provincie Tovaryšstva Ježíšova v rámci Říše římské národa německého. Po návratu do vlasti stál pater Lindner od 29. ledna 1742 do 13. června 1743 jako rektor a prefekt stavby v čele jezuitské koleje v Jihlavě, po následující dva roky byl novicmistrem – představeným noviciátu a konzultorem při jezuitské koleji v Brně a v letech 1747–1748 pobýval v profesním domě u sv. Mikuláše v Praze na Malé Straně jako socius představeného české jezuitské provincie P. Františka Xaverského Heislera (1697–1749), rodáka z Prešpurku (nynější Bratislavi) a Lindnerova předchůdce v římském řádovém úřadě socia asistenta Germanie.

Neobvykle krátkého řízení koleje a škol Tovaryšstva Ježíšova v Olomouci se P. Baltazar Lindner ujal, jak již bylo uvedeno výše, dne 5. ledna 1749 a ukončil je 19. října téhož roku. Z jeho nemnohých záznamů v rektorském diariu neplyne nic pozoruhodného, snad jen to, že o svátku sv. Ignáce z Loyoly, zakladatele Tovaryšstva Ježíšova, 31. července 1749 celebrou slavnostní mši v jezuitském kostele Panny Marie Sněžné opat premonstrátského konventu na Hradisku Pavel Ferdinand Václavík a že během této bohoslužby uhlašené („elegant“) kázal premonstrát Adam Ruebner.

Dosavadní řádová kariéra, zejména pak působení při římském řádovém generalátu, předurčovala P. Baltazara Lindnera k nejvyšším hodnostem v Tovaryšstvu Ježíšovu. A tak byl po odchodu z Olomouce dne 19. října 1749 jmenován ke dni 28. října 1749 generálem TJ P. Františkem Retzem (1673–1750), pražským rodákem, do čela české jezuitské provincie (dosavadní český provinciál P. František X. Heisler zemřel 12. prosince 1749). Zastával úřad provinciála do počátku roku 1755, kdy ho vystřídal P. Timoteus Raisy (Rajský) z Dubnice (1700–1761, od 22. října 1752 do května 1756 rektor jezuitské koleje a univerzity v Olomouci).

Na rozdíl od mnohých jiných jezuitů včetně olomouckých uvítal provinciál Lindner další vládní reformu filozofických studií z 25. června 1752, která dvoletou filozofickou propedeutiku (nadále povinnou pro budoucí studenty teologie, jurisprudence a medicíny) dotovanou čtyřmi vyučovacími hodinami denně dělila na čtyři obory – vlastní filozofii (logiku, metafyziku, etiku, experimentální fyziku a přírodní vědy), matematiku s astronomií, historii a filologii s estetikou; výuka moderních jazyků se měla uskutečňovat v privátních kolegiích. V roce 1754 vydal P. Baltazar Lindner v Praze tiskem své mariánské kázání pod titulem *De beatissimæ Virginis Mariæ sine omni labe conceptæ gloria (...)* amplius illustrata oratio (...), tj. *Hojně osvětlená řeč (...)* o slávě nejbláženější Panny Marie počatá bez veškeré poskvrny (...).

Od 26. ledna 1755 do roku 1757 řídil pater Lindner jezuitskou kolej u sv. Klimenta na Starém Městě Pražském a byl též konzultorem provincie, v roce 1756 zastával úřad rektora magnifika Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Posledních dvanáct let svého života strávil P. Baltazar Lindner v Římě jako asistent Germanie při generalátu Tovaryšstva Ježíšova a ve „věčném městě“ dne 3. května 1768 zemřel.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování přístě)

Soupis rektorů olomouckého vysokého učení najdete na webových stránkách UP www.upol.cz v oddíle O univerzitě/Historie a současnost.

Říjnová produkce

Cyrlometodějská fakulta

Opatrný, D. (odp. red.): *Studia theologica* 29. Teologický časopis. Roč. 9, č. 3, podzim 2007. 1. vyd., 90 s.

Fakulta tělesné kultury

Janura, M., a kol.: *Přehled činnosti FTK za rok 2006*. 108 s.

Měkota, K., Novosad, J.: *Motorické schopnosti*. Dotisk 1. vyd., 176 s.

Filozofická fakulta

Komárek, M.: *Studie z diachronní lingvistiky*. 1. vyd. 298 s.

Křupková, L. (ed.): AUPO. *Musicologica Olomucensia IX*. In Honorem Ivan Poledňák. 1. vyd., 276 s.

Grossová, M. E.: *Základy práva pro neprávnické obory*. 1. vyd., 98 s.

Silná, I.: Francesco Carlo Müller. *Messa in A di Dominica pro tempore Nativitatis vel alio*. Partitura. 1. vyd., 74 s.

Lékařská fakulta

Lichnovský, V., Malinský, J., Michalíková, Z.: *Přehled histologie člověka v obrazech*. 1. díl. 2., nezměněné vyd. 154 s.

Mysliveček, M., a kol.: *Nukleární medicína – 1. díl*. 1. vyd., 132 s.

Řehák, J. (uspoř.): *Diabetes mellitus / oční komplikace*. VIII. Symposium. Sborník. 1. vyd., 44 s.

Pedagogická fakulta

Pallová, M. (ed.): *Der moderne Unterricht des Deutschen als Fremdsprache*. Sborník z mezinárodní vědecké konference vydaný na CD.

Právnická fakulta

Horáková, M. (ed.): Cals 1. *Introduction „Contemporary Administrative Law Studies“*. 1/2006. 1. vyd., 112 s.

Šaradín, P. (ed.): *Contemporary European Studies*. Volume 2, Number 1, 2007. 84 s.

Přírodovědecká fakulta

Nevěčná T. (výk. red.): *Studentská vědecká soutěž „O cenu děkana 2007“*. 1. vyd., 234 s.

Dvořáčková, S., Vičar, J., Walterová, D.: *Calculations in Medical Chemistry*. 1. vyd., 72 s.

Institut celoživotního vzdělávání (FF)

Cimbálníková, L.: *Manažerské techniky*. Studijní text pro distanční studium na CD. 1. vyd.

-kop-

Změna prodejní doby

Z důvodů provedení fyzické inventury k 31. 12. 2007, přeceňování zboží (změna DPH) a čerpání řádné dovolené bude **v prodejně odborné literatury VUP** (Biskupské nám. 1) v závěru roku 2007 a na počátku roku 2008 upravena prodejní doba následovně: **ve dnech 10. 12.–14. 12. 2007 otevřeno od 9 do 12 hod., odpoledne zavřeno; ve dnech 17. 12. 2007–6. 1. 2008 bude prodejna uzavřena.**

Zopakovali si promoci...

Dokončení ze str. 1

Mezi jubilujícími absolventy z roku 1957 – nejstarší z nich oslavila v nedávné době sedmdesát osm let – figurovala řada významných osobností svého oboru, z nichž někteří na olomoucké Přírodovědecké fakultě působí dodnes.

Akci zorganizovala Přírodovědecká fakulta UP v rámci péče o absolventy, jejichž důležitost ve svém projevu mj. vzpomněl i rektor UP prof. L. Dvořák.

S využitím tiskové zprávy M. Hronová

23. LISTOPADU

Angličtina na 1. stupni ZŠ. Seminář pro učitele angličtiny na prvním stupni ZŠ. Povede O. Matuška. Britské centrum (Křížkovského 14), 9 hod.

Olomoucký fyzikální kaleidoskop. Seminář pro středoškolačky. PŘF UP (tř. 17. listopadu 50), 9 hod.

24. LISTOPADU

Den otevřených dveří UP. UP, 9.00–13.00 hod.

CAE Skills-Speaking. Britské centrum (Křížkovského 14), 9–12.30 hod.

26. LISTOPADU

Duo Nasekyru. Divadelní představení. UC UP Divadelní sál, 19. 30 hod.

Hm. V. Ekrt a spol. U-klub, 20 hod.

27. LISTOPADU

Mgr. M. Botur (PřF UP Olomouc): Commutative basic algebras. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP (Tomkova 40), posluchárna č. 301, 13hod.

L. Hecht: Fany, Rahel, Amalia: Jewish Salonieres in Vienna and Berlin. Z cyklu judaistických přednášek. Přednáškový sál (tř. 1. Maje 5), 17 hod.

Diplomový koncert Jana Novotného. UC UP, Kaple Božího Těla, 18 hod.

V kalhotech ve světě sáří. Zážitky z Jemenu očima studenta L. Policara. UC UP, Filmový sál, 19 hod.

28. LISTOPADU

Divadelní putování J. Bráta a jeho rodiny divadelní Evropou 18. a 19. století. Nejnovější výzkum začátků českého loutkářství prezentuje doc. A. Dubská. UC UP, Filmový sál, 17 hod.

Prezentace vybraných diplomových prací z matematiky. Didaktický seminář. Katedra matematiky PdF UP, posluchárna P25, 14 hod.

Mgr. A. Jírová (Katedra botaniky PřF JU): Odkvetlá květena Nového Zélandu aneb Podzim v květnu... Přednáška. PřF UP (Šlechtitelů 11), velký přednáškový sál, 16.30 hod.

Zpívání v dešti. G. Kelly, S. Donen, USA, 1952. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

Hudba Praha/Jasná páka – turné „Palba – kalba“. U-klub, 20 hod.

Teorie a praxe politického katolicismu. Konference. UC UP, Kaple Božího Těla, 8.30 hod.

29. LISTOPADU – 1. PROSINCE

Inovace v hudební výchově – k počtě Lea Kestenberga (1882–1962). Mezinárodní konference. UC UP. -red-

Eurocentrum Olomouc spolu s partnery akce si Vás dovoluji pozvat na konferenci

Předsednictví ČR v Radě EU:

příležitosti pro Olomoucký kraj,

kteřá se uskuteční **5. 12. 2007 od 9 hod.**

ve Velkém zasedacím sále

Magistrátu města Olomouc (Hynaisova 10).

Na konferenci vystoupí zástupci Úřadu vlády ČR zodpovědní za organizační, analytickou a komunikační stránku českého předsednictví, poslanec Parlamentu ČR, členové Pracovní skupiny pro přípravu Olomouckého kraje na předsednictví ČR v Radě EU, zástupce UP a další hosté.

Registrace: danhelova@euroskop.cz či tel.: 585 631 251.

Proč jsou promoce plné novinek?

Rituály na vysoké škole – imatrikulace i promoce – jsou bezesporu slavnostní událostí pro všechny zúčastněné. Jestliže v průběhu imatrikulace student slibuje, že bude plnit studijní povinnosti, a to s respektem k morálnímu závazku vůči škole a jejímu řádu, akt promoční lze vnímat jako jakési rozloučení s tímto závazkem. Do jisté doby přistupovaly fakulty UP k ceremoniální podobě těchto aktů shodně. Nyní však přicházejí s novinkami. „V posledním roce došlo na FTK k řadě změn souvisejících s průběhem slavnostního promočního aktu. Některé jsou zřejmé na první pohled, některé v zákulisí. Mezi ty zřejmé můžeme zařadit i živý doprovod obřadu, v němž využíváme služeb profesionálů z Moravské filharmonie. Žestové kvarteto jednoznačně přispívá k prohloubení

zážitku z tohoto oficiálního rozloučení se studenty. Svědčí o tom pozitivní ohlasy jak ze strany absolventů, tak i diváků,“ řekl Žurnálu UP RNDr. S. Horák, vedoucí studijního oddělení FTK UP, a k dalším změnám za Fakultu tělesné kultury připojil následující komentář: „Pro řadu zúčastněných jsou velkým a příjemným překvapením slavnostní intrády, které individuálně zaznívají při předávání diplomu vynikajícím studentům. A protože není dán celouniverzitní standard konání promoce, přistoupili jsme i k novince v oděvu: absolventi promují s novou pokrývkou hlavy ve tvaru psaníčka, a ta jim pak zůstávají jako pozornost fakulty, resp. univerzity. Stávají se tak „věcným“ důkazem a později snad i vzpomínkou nejen na slavnostní obřad, ale také na studijní léta strávená na olomoucké univerzitě. Jsou symbolickým propojením minulého s budoucím, propojením mezi studiem a praxí, vzpomínkami a závazky. Z ohlasů jsme nabyli dojmu, že i změny v oděvu jsou vnímány pozitivně.“

Ilustrační snímky z promočního aktu FTK uskutečněného dne 24. 10. v sále Slovanského domu.

Text a foto -map-

